
This is a reproduction of a library book that was digitized by Google as part of an ongoing effort to preserve the information in books and make it universally accessible.

Google™ books

<https://books.google.com>

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

233 A 197 (14)

HET
VADERLAND.

VI.

Januarij 1831.

In 's *Gravenhage*, bij
S. DE VISSER.
MDCCCXXXI.

Digitized by Google

*Boni civis est praesentem reipublicae
statum tueri.*

De Romeinen, de meest vrijheidlievende natie der oudheid, begrepen, dat, wanneer het vaderland zich in gevaar bevond, hetzij dit gevaar van buiten te vreezen was, hetzij hetzelfde inwendig in den Staat bestond, er eene buitengewone magt noodzakelijk was, om de republiek voor schade te behoeden; zij benoemden eenen dictator, aan wien, zoo lang de nood zulks vorderde, een onbepaald gezag werd opgedragen.

Dat de toestand, waarin de meeste landen van Europa zich thans bevinden, het daarstellen van zoodanige tijdelijke magt, daar waar geen oppermagtig onbeperkt gezag bestaat, wenschelijk zoude kunnen doen zijn, is een denkbeeld hetgeen, zoo hetzelfde verwezenlijkt konde worden, veel aanlokkends heeft. Dit toch zoude wel het beste middel zijn, om de omwentelings-koorts, eene aanstekende ziekte van de ergste soort, welke bijna overal hare verwoestingen aanregt, in haren verderfelijken loop te stuiten. Hetzelve zal echter wel altijd tot de vrome wenschen blijven behooren en in de uitvoering, om meer dan eene reden, onmogelijk zijn. Vergissen zoude men zich intusschen, wanneer men hieruit tot het verkieslijke van een op den duur gevestigd onbepaald gezag, een besluit wilde trekken.

Uit den aard van de zaak is zoodanig oppermagtig gezag noch geschikt voor de volken, noch wenschelijk voor den Vorst, noch bestaanbaar met den trap van verlichting en beschaving, waarop de natien van Europa zich bevinden. Doch de te groote en niet zelden ingebeelde vrees voor willekeur, waardoor dikwijls vele anderzins welmeenende menschen worden weggesleept, is niet zelden de oorzaak, dat men

in een tegenovergesteld uiterste valt; en waarlijk de gevolgen van eenen overdreven vrijheidszin en republikeinsche grondstellingen zijn niet minder te duchten, dan eene onbeperkte alleenheersching, waarin, zoo als de beroemde Gibbon zegt, het waar belang van den monarch in het algemeen in overeenstemming is met dat der natie. De regeringloosheid, welke, in den zedelijken toestand, waarin Europa zich bevindt, het natuurlijk gevolg eener onbeperkte vrijheid is, kan als een der verschrikkelijkste geesels van het menschdom worden beschouwd, en is in derzelve uitwerkselen doodelijk voor alle ware vrijheid: het einde van dezelve is altijd geweest en zal altijd zijn het militair despotismus.

Het is de getemperde constitutionele monarchie, welke den besten waarborg voor de vrijheid der volken oplevert, de meeste zekerheid aan den Staat en de grootste maat van geluk aan den Koning verzekert. Het is deze regeringsvorm, welke het meest geschikt is, om zoo wel de nadeelen van het willekeurig gezag, als de gevaren der regeringloosheid te voorkomen, en de koninklijke magt tegen allen inbreuk van de hoogere klassen aan de eene, en tegen den opstand des volks aan de andere zijde te beveiligen.

Zeer onderscheiden zijn intusschen de begrippen, welke men zich van eene constitutionele monarchie vormt, men tracht, gelijk de ondervinding onzer dagen doet zien, dezelve maar al te dikwijls tot eenen republikeinschen regeringsvorm met eene uitvoerende magt onder den naam van Koning te brengen, en dien Koning tot eenen schitterenden staatsambtenaar te vernederen. Het zoo bekende gezegde, de Koning

kan geen kwaad doen, is of van weinig beteekenis, of het sluit het tegenovergestelde denkbeeld in, dat hij ook geen goed kan verrigten, en maakt dan het standpunt, waarop de Vorst zich bevindt, inderdaad zeer onbeduidend. Eene magt, welke zoo beperkt is, dat daarvan nimmer misbruik kan worden gemaakt, verdient nauwelijks dien naam, en is, ten minste in tijden van onrust en verwarring, weinig geschikt om de noodige veerkracht uit te oefenen, en de rust en orde tegen de kwaadwilligen te handhaven.

In eene constitutionele monarchie, in den waren zin van het woord, moet de koninklijke magt het hoofdbeginsel zijn, waaruit alle andere magten in den Staat voortvloeijen, en hoezeer de uitoefening van dit gezag aan grondwettelijke bepalingen is onderworpen, moet echter aan hetzelfde alle ander gezag ondergeschikt blijven.

Zeer juist zegt Soden in zijn *National œconomie*: « De monarch is noch staatsdienaar noch « staatsambtenaar; hij is de erfelijke vertegenwoordiger der natie. »

Alle afwijking van dit grondbeginsel, welke strekt om een gedeelte dier magt in den boezem der nationale vertegenwoordiging over te brengen, kan geene andere uitwerking hebben, dan om het koninklijk gezag te ondermijnen en dus den aard van dezen regeringsvorm geheel te veranderen. Zoodra men, bij de algemeen aangenomen verdeling van de magten in den Staat, de koninklijke magt alleen als de uitvoerende beschouwt, verlaat men het eerste grondbeginsel eener constitutionele monarchie en gaat men over tot een republikeinsch stelsel, waarin de

uitvoerende magt aan eenen , in plaats van aan meere-
deren , is toevertrouwd.

Het is intusschen geene republiek , het is eene mo-
narchie in den echten zin van het woord , welke het
belang der natie vordert , welke de grondwet gewild
heeft : eene alleenheersching , door liberale bepalin-
gen gewijzigd , is derzelve bedoeling , en nimmer was
haar oogmerk om van den Koning eenen eersten
staatsdienaar te maken ; integendeel , zij heeft in hem
dengenen beschouwd , aan wien het volk zijne belan-
gen in derzelve geheelen omvang toevertrouwt. De
Koning is dus niet alleen het hoofd der uitvoerende
magt , welke zonder twijfel bij uitsluiting aan hem is
opgedragen ; hij maakt ook het voornaam gedeelte
uit der wetgevende magt , welke hare kracht van hem
ontleent ; daar hij het is , die , voorgelicht door het
gemeen overleg der Staten-Generaal , besluit , en
die , door de uitvaardiging der met dat gemeen over-
leg gemaakte wetten , aan dezelve de verbindende
kracht verleent. Ook de regterlijke magt kan niet
anders dan als een uitvloeisel van het koninklijk
gezag worden aangemerkt ; het regt toch wordt in zij-
nen naam uitgesproken , de misdaden worden op zijnen
last vervolgd , aan hem behoort het regt van gratie.

Ook de nederlandsche natie heeft geen opper-
hoofd van eene republiek gewild , toen zij luid haren
wensch te kennen gaf , dat aan den Prins van Oranje
Nassau de oppermagtige regering , zonder eenige be-
paling mogt worden opgedragen ; zij heeft eenen
souvereinen Vorst begeert , doch deze heeft ver-
langd , zijne magt op eene doelmatige wijze door eene
nationale vertegenwoordiging beperkt en te gelijk

versterkt te zien. De grondwet heeft aan dit verlangen voldaan; het tweede hoofdstuk regelt alles, wat tot de koninklijke waardigheid betrekking heeft, het omschrijft de voornaamste punten van het koninklijk gezag, het stelt de noodige bepalingen daar, met betrekking tot 's Konings ministers en raden, en al deze beschikkingen zijn in overeenstemming met het waar grondbeginsel eener erfelijke, grondwettige, monarchale regering.

De ondervinding van meer dan vijftien jaren, heeft deze grondwettelijke instelling bevestigd; het belang, hetgeen de natie heeft in het bewaren van welvaart, rust en orde, vordert gebiedend het behouden der zuivere, monarchale grondbeginselen, en de omstandigheden des tijds zijn zekerlijk niet van dien aard, dat zij eene afwijking van dezelve zouden kunnen doen verlangen, maar maken integendeel eene zelfstandige en krachtvolle regering tot eene nationale behoefte: ware het dus, dat deze tijdsomstandigheden eene verandering noodzakelijk maakten, zoo zoude dit in eenen tegenovergestelden zin zijn en de uitbreiding van het koninklijk gezag ten doel moeten hebben. Doch ook deze uitbreiding is niet noodzakelijk; de koninklijke magt in den waren geest der grondwet gehandhaafd, is voldoende, om het indringende kwaad te stuiten en het welzijn van den Staat te verzekeren.

En hiermede is dan ook het reeds te voren behandeld vraagstuk der ministeriele verantwoordelijkheid opgelost. Wil men een verantwoordelijk ministerie, ten einde den monarchalen grondslag uit den staatsvorm weg te nemen en daardoor een met er daad de

oppermagt uitoefenend Vertegenwoordigend Ligtzaam te stellen, met een tot deszelfs beschikking staande Uitvoerend Bewind van ministers, om op die wijze eene toenadering tot een meer republikeinsch stelsel van regering, waarvoor God ons behoede, te bewerken, dan voorzeker zoude eene verandering in de grondwet met opzigt tot dit voornaam beginsel noodzakelijk zijn; ja dan zoude zelfs eene geheele herziening dier grondwet, ten einde dezelve daarmee in overeenstemming te brengen, worden gevorderd; wil men integendeel het waar monarchaal beginsel in deszelfs zuiverheid bewaren, dan komt uit dezen hoofde geene herziening te pas, maar hetgeen bestaat en door de ondervinding beproefd is, moet behouden blijven.

Het vertegenwoordigend stelsel van regering (A. de la Borde spreekt, en mogelijk met meer juistheid, van een *gouvernement délégitif*) opent een ruim veld voor alle ondernemingen, en moedigt de eene door de andere aan, het beschermt aller belangen, en biedt een vasten bestendig geheel aan, aan welks hoofd de koninklijke magt staat, welke ook van hare zijde in dit stelsel een wezenlijk steunpunt vindt. In dezen regeringsvorm heeft de natie al hare magt op hare vertegenwoordigers overgedragen, en het is door middel van dezelve alleen, dat zij haren invloed kan en moet uitoefenen; het zijn deze vertegenwoordigers, aan welke zij, als aan hare gemagtigden, de zorg voor hare belangen geheel heeft toevertrouwd, die zij noch kan terugroepen, noch met eenen anderen last voorzien, daar zij door het verleenen dezer volmagt gerekend moet worden

van alle eigen tusschenkomst te hebben afgezien.

Tot de voornaamste bestanddeelen der constitutionele monarchie behoort derhalve de nationale vertegenwoordiging, welke met den Koning de wetgevende magt uitmaakt. Deze magt intusschen moet ook hare grenzen hebben, welke in den aard der zaak gelegen zijn; verder toch, dan tot voorwerpen van wetgeving, moet dezelve zich niet uitstrekken. Zoo-
dra deze magt hare natuurlijke grenzen overschrijdt, zoodra zij zich met de handelingen van het bestuur inlaat, dan maakt zij inbreuk op het koninklijk gezag, dan houdt zij op aan hare bestemming te voldoen; zij zoude dan geheel van natuur veranderen en eene nieuwe magt in den Staat uitmaken, eene nationale conventie, die van zelve met de koninklijke magt in aanraking zoude komen, en botsingen veroorzaken, welke de ware constitutionele monarchie in gevaar brengen zouden.

De Lolme, wiens oordeelvellingen over dit onderwerp gezag uitmaken, zegt met veel regt, dat ten einde de bestendigheid van regerings-vorm in den Staat te verzekeren, het volstrekt noodzakelijk is, de wetgevende magt binnen derzelve bepaalde grenzen te houden.

De grondwet heeft die grenzen met zeer veel juistheid bepaald; dezelve heeft aan de Staten-Generaal de bewaring van de algemeene en bijzondere vrijheid der ingezetenen opgedragen, doch niet minder rust op hen de verpligting, om de regten van den troon, de onafhankelijkheid van den Staat te beschermen. Vertegenwoordigers of wel gemagtigden der natie, zijn zij het, die aan haar voor de waarneming van derzelve

belangen verantwoordelijk zijn, waaronder alles, wat tot de handhaving en ondersteuning van het grondwettig oppergezag betrekking heeft, de eerste plaats bekleedt.

Ingevolge de bepalingen dier grondwet, staan de Staten-Generaal in al wat wetgeving betreft, naast den Koning; zonder derzelve bewilliging bestaat er geene wet. In Engeland berust het regt om voorstellen te doen in den boezem van het Parlement, en de engelsche natie, welke hetzelfde als een harer gewigtigste voorregten beschouwt, zoude hare vrijheid verloren rekenen, wanneer dit aan haar wierd ontnomen. In Frankrijk behoorde dit regt uitsluitend aan den Koning, in wiens naam alle ontwerpen van wet aan de eene of andere kamer worden voorgedragen. De grondwet der Nederlanden, altijd zoo veel mogelijk van het denkbeeld uitgaande, om den invloed van het volk aan het monarchaal stelsel te verbinden, heeft beide deze beginselen vereenigd: het voorstellen van wetten blijft in den regel een koninklijk prerogatief, doch aan de tweede kamer der Staten-Generaal wordt de vrijheid daartoe overgelaten.

De algemeene geldmiddelen van den Staat, waarvan het opperbestuur aan den Koning is opgedragen, maken een voornaam punt van de bemoeijenssen van de Staten-Generaal uit; geene belastingen kunnen worden ingevoerd, zonder aan hun onderzoek onderworpen en door hen goedgekeurd te zijn, terwijl ook hunne inwilliging wordt vereischt voor de begrooting van de uitgaven des Rijks. Het verslag, hetgeen jaarlijks van het gebruik der geldmiddelen moet worden gegeven, is geschikt, om

ben met den financiën toestand van het Rijk bekend te maken en hen in staat te stellen om, met kennis van zaken, de noodzakelijkheid der uitgaven en de doelmatigheid der inkomsten te beoordeelen: verder kan zich het oogmerk dezer mededeeling niet uitstrekken, dezelve wordt niet aan hare beraadslagingen onderworpen. De groote waarborg, welke de natie met betrekking tot het punt der geldmiddelen in de Staten-Generaal heeft, bestaat daarin, dat van haar, zonder toestemming van hare vertegenwoordigers, geene geldelijke opofferingen mogen worden gevorderd. Dat al hetgeen het ongestoord bezit en genot van het eigendom en de persoonlijke zekerheid der burgeren betreft, een voorwerp van wetgeving uitmaakt, behoeft geen betoog: de medewerking der Staten-Generaal wordt gevorderd voor de wetboeken van burgerlijk regt, van koophandel, van lijfstraffelijk regt, voor de zamenstelling der regterlijke magt en de manier van procederen, in een woord, voor alles, wat met de eigendoms- en persoonlijke regten der inwoners in verband staat.

De grondwet heeft met veel zorg al de groote voorwerpen van wetgeving geregeld, dezelve laat in dit opzigt niets te verlangen over. Doch ook verder dan dezelve, kan noch moet zich de magt der Staten-Generaal niet uitstrekken. Zoodra zij de grenzen der magt, welke hun met veel wijsheid zijn voorgeschreven, overschrijden, zoodra zij zich in de zaken van bestuur willen mengen, dan loopen zij gevaar van in eene magt te ontaarden, welke ongetwijfeld onze grondwet niet gewild heeft.

Voor zoo verre dan de bepalingen betreft, waarbĳ

de voorname grondbeginselen van het vertegenwoordigend ligchaam worden vastgesteld, zoo behoeft in het waar belang der maatschappij, de grondwet geene herziening, en zelfs de bijzondere verordeningen, daartoe betrekkelijk, schijnen dezelve niet volstrekt te vorderen. Het is waar, de noodzakelijkheid van eene eerste kamer, is wel eens in twijfel getrokken: intusschen de voorname beweegredenen, welke er hebben bestaan, om deze verdeeling van het vertegenwoordigend ligchaam aan te nemen, schijnen ook thans nog voldoende te wezen, om hetgeen bestaat, zelfs bij de verandering der omstandigheden, welke daartoe aanleiding gegeven hebben, te behouden. Indien, zoo als uit het rapport, waarbij de commissie tot herziening van de grondwet der vereenigde Nederlanden haar ontwerp aan den Koning heeft aangeboden, schijnt te kunnen worden opgemaakt, dat deze instelling noodzakelijk werd geoordeeld, om alle overijling bij de beraadslagingen voor te komen, om in moeilijke tijden de driften te beteugelen, om den troon tot eene beschutting tegen de aanvallen van den partijgeest te strekken, en om aan de natie eenen voldoende waarborg tegen de onbehoorlijke aanmatigen van de agenten van het bestuur te verschaffen, dan voorzeker bestaat er geene reden om dezelve nu af te schaffen.

De nuttigheid van de openbare zittingen der tweede kamer van de Staten-Generaal wordt ook niet door een ieder erkend; mogelijk zoude, wanneer het de invoering van het beginsel betrof, daar tegen nog al het een en ander zijn aan te voeren: doch de zaak bestaat, de natie is thans daaraan gewoon, en hoe-

zeer de voordeelen wel niet zeer groot zullen zijn , zoo zijn de nadeelen daarvan , bij het meer bedaard en gevestigd karakter der nederlandsche natie , weinig te duchten : de openbare behandeling van zaken is eene inwilliging aan den geest der tijden , er zijn geene overwegende redenen om dezelve af te schaffen , en hierop kan het beginsel , om , zonder groote noodzakelijkheid , geene verandering in hetgeen bestaat te maken , zeer wel worden toegepast.

Onder de verdere bepalingen , de Staten-Generaal betreffende , is er intusschen eene , welke wel eens aanleiding tot eene niet geheel ongegronde aanmerking heeft gegeven , zij is deze : bij artikel 101 wordt gezegd : « Geene der beide Kamers vermogen enige zaak te beslissen , zoo niet meer dan de helft harer leden tegenwoordig is. » De bedoeling hiervan is geene andere geweest , dan om te voorkomen , dat men zich immer van het oogenblik , dat weinig leden tegenwoordig zijn , zoude kunnen bedienen , om besluiten over zaken van belang door te drijven ; intusschen is deze vrees meer denkbeeldig dan wezenlijk , terwijl er inderdaad het gevaar bestaat , dat op deze wijze , vooral in moeilijke tijden aan eene kwaadwillige minderheid de gelegenheid verschaft wordt , om den loop der beraadslagingen te stremmen en zelfs de afdoening van de gewichtigste zaken te verhinderen. Wanneer dus wierd besloten , om tot het maken van veranderingen in de grondwet over te gaan , zoude dit punt zeker in aanmerking verdienen te komen.

BERIGT.

Het 7de nummer is ter perse, en zal spoedig verschijnen.